

02. december 2013

Valg/fravalg af kostordning

– en vejledning til forældrebestyrelserne

I dette notat er opstillet vejledninger for processen omkring valg/fravalg af kostordning i de kommunale daginstitutioner. Notatet skal ses som et supplement til [Dagtilbudslovens](#)¹ afsnit om valg af kostordning og [de kommunalt vedtagne rammer for kostordninger](#). Anbefalingerne er udarbejdet af Børne- og Familieafdelingen med input fra et forældrebestyrelsesmedlem og en institutionsleder.

Hvad er forældrebestyrelsens rolle i forbindelse med valget?

Ifølge Dagtilbudsloven er det i udgangspunktet forældrebestyrelsen, der skal tage stilling til et evt. fravalg af kostordning i institutionen. Hvis institutionen består af flere enheder, er det dog et simpelt flertal af forældrene² i den enkelte enhed, der træffer beslutning. I de kommunale daginstitutioner i Silkeborg Kommune medfører omstruktureringen pr. 1. januar 2012, at der skal gennemføres et valg blandt forældrene i hver enhed. En enhed svarer i udgangspunktet til det, der tidligere var en institution.

Silkeborg Kommune anbefaler, at det er forældrebestyrelsen i institutionen, der står for afholdelse af valget i enhederne. Se nærmere under punktet *”Hvad kan forældrebestyrelsen foretage sig før valget?”*

Skal der afholdes et egentligt valg?

Ikke nødvendigvis. Det er ikke noget lovkrav, at der afholdes et valg i traditionel forstand, hvor forældrene enten kan stemme for eller imod kostordning. Det vil derimod være tilstrækkeligt, at forældrene, der er imod kostordning, på den ene eller anden måde, får mulighed for at tilkendegive, at de er det. En pragmatisk måde at gøre dette på, kan være ved, at forældrene, der er imod en kostordning, skriver deres navn på en seddel og inden en fastsat dato afleverer sedlen i en boks placeret et sted i enheden (forældre, der har mere end ét barn indskrevet i

¹ Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

² Bopælsforældrene

enheden, afleverer lige så mange sedler, som de børn indskrevet). Er der her afgivet flere stemmer end halvdelen af samtlige mulige stemmer i enheden, er en kostordning blevet fravalgt.

Forældrebestyrelsen kan dog også vælge, at afholde et valg i traditionel forstand, hvor forældrene har mulighed for at stemme enten ja eller nej til en kostordning. Kravet for at fravælge en kostordning vil stadig være, at mere end halvdelen af de samlede antal mulige stemmer er nej-stemmer.

For begge situationer gælder, at forældre der ikke aktivt afgiver en stemme, indgår i afstemningens resultat som forældre, der ikke har fravalgt en kostordning.

Det er op til forældrebestyrelsen at afgøre, hvilken afstemningsform man vil bruge. Det er ingen selvfølge, at den samme løsning er bedst i alle enheder, og det må derfor være at til forældrebestyrelsen at afgøre, hvad der skal gøres i hver enhed.

Hvor mange stemmer er der totalt, og hvor mange stemmer skal der til for at forældrene fravælger kostordningen?

I Dagtilbudsloven står der, at forældrene har én stemme for hvert barn, de har i enheden. Der er altså det samme antal totale stemmer, som der er børn i enheden.

Eksempelvis vil der i en enhed, hvor der er 100 børn skulle afgives mindst 51 stemmer imod kostordningen, førend at kostordningen er fravalgt. Dette kan eksempelvis ske ved, at der er 41 forældrepar, der stemmer imod kostordning, og at 10 af disse forældrepar hver har to børn i enheden og dermed afgiver to stemmer hver – altså 51 nej-stemmer.

Hvad kan forældrebestyrelsen foretage sig før valget?

Valget skal afholdes inden 31. maj i lige år. I perioden op til valget anbefaler Silkeborg Kommune, at der udsendes et brev til forældrene, hvori processen omkring valg/fravalg af kostordning beskrives. Hvis forældrebestyrelsen vælger at afholde et traditionelt valg (mulighed for at stemme ja eller nej), vil det være oplagt, at brevet også fungerer som en invitation til afstemningen.

Forældrebestyrelsen bør stå for både udfærdigelse, underskrift og udsendelse af brevet.

Det er vigtigt i forældrebestyrelsen at have overvejet, hvordan valget rent teknisk skal forløbe. Det er her afgørende, at potentielle scenarier er tænkt igennem på forhånd. Når de valgtekniske overvejelser er truffet, bør de kommunikeres klart ud til forældrene gennem brevet til forældrene. På denne måde er det klart for forældrene, hvilken fremgangsmåde, der stemmes efter.

I brevet er det desuden muligt at opliste fordele og ulemper ved at indføre kostordning i enheden, så længe at fordele og ulemper beskrives i et omtrent ligeligt forhold. Brevet skal grundlæggende ses som en neutral beskrivelse for og imod kostordning, frem for et partsindlæg i den ene eller anden retning.

Hvad er personalets rolle i forbindelse med valget?

Der er ikke noget i vejen for, at forældrebestyrelsen hører personalet i enheden om deres holdning til kostordningen. Det er dog vigtigt at pointere, at det i sidste ende er forældrene, der i kraft af deres afstemning afgør, om der skal indføres kostordning eller ej i enheden.

Hvornår træder forældrenes valg i kraft?

Forældrenes (fra)valg træder i kraft senest seks måneder efter valget er truffet. Valget gennemføres derfor inden udgangen af maj måned, så en ændring kan træde i kraft ved årsskiftet.